

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Historia języka niemieckiego z elementami gramatyki historycznej		8.0.8526	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Języka Niemieckiego i Translatoryki			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Anna Socka; prof. UG, dr hab. Danuta Olszewska; prof. dr hab. Andrzej Kątny			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Wykład: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2021/2022 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		- niemiecki - polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		kolokwium pisemne	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Ocena z egzaminu w semestrze 6 obejmuje:	
		• czynny udział w odbywającej się na zajęciach analizie prezentowa-nych przykładowych historycznych tekstów języka niemieckiego (patrz: „Treści programowe” i „Wykaz literatury”) – 25%,	
		• odpowiedź na 5 pytań obowiązkowych, obszerne omówienie jednego spośród 4 zagadnień przekrojowych do wyboru (patrz: „Treści pro-gramowe” i „Wykaz literatury”) – 75%.	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
K_W01, K_W06, K_W10, K_W14, K_W17 K_U03, K_U05, K_U11, K_U15, K_U17, K_U18 K_K01, K_K02, K_K05 egzamin pisemny, aktywność na wykładzie, dyskusja			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
Zaliczenie przedmiotów „Wstęp do językoznawstwa”, „Gramatyka opisowa języka niemieckiego”, „Praktyczna nauka języka niemieckiego: fonetyka” oraz „Historia krajów niemieckiego obszaru językowego” w semestrach 1-5 lub zajęć równoważnych. W wyjątkowych przypadkach osoba			

prowadząca zajęcia może odstąpić od tej zasady.

B. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego umożliwiającą podążanie za tokiem wykładu; znajomość podstawowej terminologii językoznawczej oraz subsystemów współczesnego standardowego języka niemieckiego, podstawowa orientacja w historii niemieckiego obszaru językowego.

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest dostarczenie studentom podstawowej wiedzy w zakresie historii języka niemieckiego oraz mechanizmów zmian językowych (głównie w systemie gramatycznym i leksykalnym). Wiedza ta powinna umożliwić im rozumienie i analizę tekstów pochodzących z wcześniejszych etapów rozwoju języka a także zjawisk występujących współcześnie w języku standardowym oraz jego odmianach regionalnych.

Treści programowe

Synchroniczne vs. diachroniczne spojrzenie na język niemiecki. Początki językoznawstwa diachronicznego, rodziny języków, indoeuropejska rodzina językowa. Prehistoria języka niemieckiego: język pragermański: I przesuwka spółgłoskowa, fleksja, leksyka. Periodyzacja dziejów języka niemieckiego. Język starowysokoniemiecki: tło polityczno-społeczne, powstanie słowa deutsch, II przesuwka spółgłoskowa. Język starowysokoniemiecki: morfematyka i fleksja, słowotwórstwo i zapożyczenia, piśmiennictwo. Język średniowysokoniemiecki: tło polityczno-społeczne, słownictwo dworskie, piśmiennictwo. Język średniowysokoniemiecki: zmiany dźwiękowe, zmiany w fleksji, zmiany w składni. Język hanzy. Język wczesnonowowysokoniemiecki: tło polityczno-społeczne, rola druku, język kancelaryjny, rola Martina Lutra. Język wczesnonowowysokoniemiecki: zmiany w fonetyce i fleksji, zmiany w składni, wpływ łaciny, rozwój słownictwa. Omówienie poznanych zjawisk językowych w bajce „Vom Kranich und Wolffe” w przekładzie M. Lutra oraz kolędach „In dulci jubilo” i „Es ist ein Ros entsprungen”. Język nowowysokoniemiecki: tło polityczno-społeczne, wpływy francuskie i próby normowania języka, kształtowanie się języka ogólnoniemieckiego. Język nowowysokoniemiecki: rozwój ortografii i wymowy ortofonicznej, zmiany we fleksji i składni, zmiany leksykalne (internacjonalizmy). Niemczyzna współczesna: tło historyczno-społeczne, rozwój słownictwa, tendencje słowotwórcze, reformy ortografii w XX i XXI wieku, zmiany w fleksji i składni.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

- Schmidt, Wilhelm, 2007¹⁰. Geschichte der deutschen Sprache. Ein Lehrbuch für das germanistische Studium. Stuttgart: Hirzel.
- Stedje, Astrid, 19963. Deutsche Sprache gestern und heute: Einführung in die Sprachgeschichte und Sprachkunde. München: Fink.
- Wolff, Gerhard, 1990, Deutsche Sprachgeschichte. Tübingen: Franke.

B. Literatura uzupełniająca

- Vater, Heinz, 2002, Einführung in die Sprachwissenschaft. München: Fink.
- Linke, Angelika/ Nussbaumer, Markus/ Portmann, Paul R., 20045, Studienbuch Linguistik. Tübingen: Niemeyer.

Kierunkowe efekty kształcenia

P6U_W, P6S_WG, P6S_WK
P6U_U, P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU
P6_UK, P6S_KK, P6S_KO

K_W01, K_W06, K_W10, K_W14, K_W17
K_U03, K_U05, K_U11, K_U15, K_U17, K_U18
K_K01, K_K02, K_K05

Wiedza

K_W01, K_W06, K_W10, K_W14, K_W17

Absolwent:

- wymienia i charakteryzuje główne stadia rozwoju języka niemieckiego,
- potrafi przedstawić genealogię niemczyzny i jej miejsce wśród języków indoeuropejskich i germańskich,
- rozumie, ilustruje przykładami i wyjaśnia podstawowe mechanizmy zmian zachodzących w niemczyźnie na przestrzeni dziejów na płaszczyźnie fonetycznej, fleksyjnej, składniowej oraz w zakresie leksyki,
- wskazuje na zależności między historią języka a historią kultury i społeczeństwa,
- wymienia i charakteryzuje główne zabytki piśmiennictwa w języku niemieckim,
- wymienia główne postaci historyczne, które wywarły wpływ na rozwój niemczyzny i charakteryzuje tenże wpływ.

Umiejętności

K_U03, K_U05, K_U11, K_U15, K_U17, K_U18

Absolwent:

- korzysta z polskich i niemieckich publikacji z zakresu historii języka, w tym internetowych,
- identyfikuje i wyjaśnia zjawiska z dziedziny ewolucji języka ilustrowane przez przykładowy tekst historyczny,

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01, K_K02, K_K05

Absolwent:

- dba o kulturę języka, jednak zdając sobie sprawę z jego nieustannej zmienności unika bezrefleksyjnego puryzmu,
- dostrzega wpływ rozwoju nowoczesnych technologii służących komunikacji na rozwój języka,
- jest świadom wkładu społeczności posługujących się różnymi historycznymi

	variantami niemczyzny w historię regionu.
--	---

Kontakt

anna.socka@ug.edu.pl
